

ปัญหาการกำกับดูแลองค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537¹

ไพลิน ประกอบศรี²

การค้นคว้าอิสระเรื่อง ปัญหาการกำกับดูแลองค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา แนวคิด ทฤษฎี หลักกฎหมายเกี่ยวกับการกำกับดูแลและการตรวจสอบการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อศึกษาปัญหาการกำกับดูแลและการตรวจสอบของผู้กำกับดูแลองค์การบริหารส่วนตำบล ภายใต้พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติม เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไขปัญหาการกำกับดูแลและการตรวจสอบการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลภายใต้พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537

สำหรับการกำกับดูแลองค์การบริหารส่วนตำบล ได้ดำเนินการตามกฎหมายจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล คือ พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึงปัจจุบัน ฉบับที่ 7 พ.ศ. 2562 โดยผู้มีอำนาจกำกับดูแล ได้แก่ นายอำเภอ และผู้ว่าราชการจังหวัด โดยทั่วไปแล้วจะเป็นนายอำเภอที่มีอำนาจกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับของทางราชการ ซึ่งแจ้ง แนะนำ ตักเตือน ตรวจสอบกิจการ เรียกรายงานและเอกสารใดๆมาตรวจสอบ มีอำนาจหน้าที่ที่จะสั่งเพิกถอนหรือสั่งให้ระงับการปฏิบัติ กรณีนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลได้ปฏิบัติไปในทางที่อาจเป็นการเสียหายต่อองค์การบริหารส่วนตำบล อีกทั้ง มีอำนาจเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ที่ละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติไม่ชอบด้วยกฎหมายพ้นจากตำแหน่งได้ นอกจากนายอำเภอที่มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลโดยตรงแล้ว ยังมีประชาชน และสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจหน้าที่ในการติดตาม ตรวจสอบ

¹ บทความนี้เรียบเรียงจากการศึกษาอิสระ เรื่อง ปัญหาการกำกับดูแลองค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ รองศาสตราจารย์สุksamย์ สุทธิบดี และคณะกรรมการสอบ คือ ศาสตราจารย์พิเศษ ปัญญา สุทธิบดี และ รองศาสตราจารย์ประเทือง ธนียผล

² นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต (ส่วนภูมิภาค) คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

กำกับดูแลองค์การบริหารส่วนตำบลในทางอ้อมอีกด้วย ดังนั้น การกำกับดูแลองค์การบริหารส่วนตำบลเป็น
สิ่งสำคัญและจำเป็นสำหรับการปกป้องคุ้มครองประโยชน์ส่วนรวมและความเป็นหนึ่งเดียวของรัฐ และจะ
เป็นเครื่องมือของรัฐในการดำเนินการให้เกิดสมดุลภายในรัฐสำหรับแก้ไขปัญหาความแตกต่างและความไม่
เท่าเทียมกันขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยราชการส่วนภูมิภาคต้องสามารถตรวจสอบการจัดทำบริการ
สาธารณะตามที่ได้ดำเนินการไปตามกรอบอำนาจหน้าที่ที่รัฐได้มอบหมายให้ รวมทั้งยังควรต้องสามารถเข้า
ดำเนินการแทนองค์การบริหารส่วนตำบลได้หากองค์การบริหารส่วนตำบลละเลยต่อหน้าที่ที่จำเป็นต้อง
ปฏิบัติ การบัญญัติอำนาจหน้าที่ของผู้กำกับดูแลไว้ในพระราชบัญญัติจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลได้
ก่อให้เกิดผลดีในการควบคุมการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหาร ฝ่ายสภาท้องถิ่น ตลอดจนพนักงาน และลูกจ้าง
ในองค์การบริหารส่วนตำบล

จากการศึกษาทำให้ทราบว่าพบปัญหาการกำกับดูแลองค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติ
สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 อยู่หลายประการด้วยกันโดยสามารถแยกเป็นประเด็น
ปัญหาได้ 3 ประเด็น ดังนี้

จากการศึกษาประเด็นปัญหาในการกำกับดูแลเรื่องการออกข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล
ตามมาตรา 71 วรรคสี่ ซึ่งปัญหาที่พบเป็นกรณีที่นายอำเภอไม่ส่งร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลคืน
สภาองค์การบริหารส่วนตำบลภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่นายอำเภอได้รับร่างข้อบัญญัติองค์การบริหาร
ส่วนตำบลดังกล่าว ให้ถือว่านายอำเภอเห็นชอบกับร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ซึ่งการให้
ความเห็นชอบข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลมีลักษณะเป็นการให้ความเห็นชอบโดยปริยายและเป็น
การให้ความเห็นชอบที่มีผลในลักษณะไม่เด็ดขาดและมีบทบาทความสำคัญในกระบวนการออกข้อบัญญัติ
องค์การบริหารส่วนตำบลที่ลดลง เป็นเพียงการส่งผลให้เป็นการเพิ่มขึ้นตอนในการให้ความเห็นชอบร่าง
ข้อบัญญัติโดยไม่จำเป็น และยังส่งผลให้การประกาศใช้ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลเกิดความล่าช้า
ไม่ตอบสนองความต้องการของประชาชนในการจัดทำบริการสาธารณะได้ทันทั่วถึง และมีได้เกิดประโยชน์
แก่องค์การบริหารส่วนตำบลอย่างแท้จริง

ประเด็นปัญหาที่สองคือปัญหาอำนาจการกำกับดูแลในการให้บุคคลพ้นจากตำแหน่งของสมาชิก
สภาองค์การบริหารส่วนตำบลโดยมติของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ตามมาตรา 47 ตรี (8) การ
กำหนดให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลผู้ใดที่สมาชิกภาพสิ้นสุดลงเนื่องจากการลงมติของสภา
องค์การบริหารส่วนตำบลอาจุธรณ์หรือโต้แย้งมติดังกล่าวต่อนายอำเภอได้ อันจะทำให้ นายอำเภอซึ่งเป็น
ผู้กำกับดูแลได้มีโอกาสเข้าไปตรวจสอบการลงมติของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้ก็ตาม แต่การ
กำหนดให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลผู้นั้นอาจุธรณ์หรือโต้แย้งดังกล่าวก็จะทำให้สมาชิกสภา
องค์การบริหารส่วนตำบลผู้นั้นยังไม่สามารถนำข้อพิพาทดังกล่าวมาฟ้องคดีต่อศาลปกครองเพื่อขอเยียวยา
แก้ไขความเดือดร้อนหรือเสียหายได้ เนื่องจากกรณีจำเป็นต้องยื่นอุทธรณ์หรือโต้แย้งตามที่กฎหมายกำหนด

ไว้เสียก่อน และเมื่อนายอำเภอได้วินิจฉัยอุทธรณ์หรือไม่ได้วินิจฉัยอุทธรณ์ภายในกำหนดแล้วจึงจะสามารถนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองได้ แตกต่างจากกรณีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและเทศบาลดังกล่าวซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเช่นเดียวกัน แต่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือสมาชิกสภาเทศบาลที่สมาชิกภาพสิ้นสุดลงเนื่องจากการลงมติของสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือสภาเทศบาลสามารถนำข้อพิพาทขึ้นสู่การพิจารณาของศาลปกครองได้ทันทีที่สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือสภาเทศบาลลงมติ

ประเด็นปัญหาที่สาม คือ ปัญหาอำนาจการกำกับดูแลในการให้บุคคลพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลโดยประชาชน ตามมาตรา 47 ตรี (9) เป็นปัญหาเรื่องของมติในการถอดถอนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลให้พ้นจากตำแหน่ง ประเด็นปัญหาคือ การที่กฎหมายกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกประเภทใช้ใช้เขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหลักเดียวกันในการถอดถอนสมาชิกสภาของท้องถิ่น ก่อให้เกิดปัญหากับองค์การบริหารส่วนตำบลที่ไม่สามารถปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวได้และส่งผลถึงการเข้าชื่อและการลงคะแนนเสียงถอดถอนไม่สำเร็จ ทำให้การกำกับดูแลโดยประชาชนไม่เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

จากการศึกษาค้นคว้าปัญหาการกำกับดูแลองค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 ผู้ศึกษาพบว่ามีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ปัญหาในการกำกับดูแลเรื่องการออกข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล ตามมาตรา 71 วรรคสี่ ตามที่ได้กล่าวไปแล้วว่าบทบัญญัติตามมาตราดังกล่าวนี้นั้น ในเรื่องของอำนาจหน้าที่ของผู้กำกับดูแลกรณีที่นายอำเภอมิได้ให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล และมีได้ส่งคืนองค์การบริหารส่วนตำบลภายในระยะเวลาที่กำหนด ตามบทบัญญัติดังกล่าวก็ให้ถือว่านายอำเภอให้ความเห็นชอบกับร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลแล้ว การดำเนินการตามบทบัญญัติดังกล่าวของนายอำเภอ เป็นระบบการให้ความเห็นชอบโดยปริยายและเป็นการให้ความเห็นชอบที่มีผลในลักษณะไม่เด็ดขาดและมีบทบาทความสำคัญในกระบวนการออกข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลที่ลดลง เพราะหากผู้กำกับดูแลไม่เห็นชอบกับร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลก็ยังสามารถประกาศใช้ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลได้อยู่ดี กล่าวคือ การให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติของผู้กำกับดูแลเป็นเพียงวิธีการที่ทำให้การออกข้อบัญญัติท้องถิ่นขึ้นใช้บังคับมีขั้นตอนที่มากขึ้นและใช้เวลานานขึ้นเท่านั้น แต่มิได้ทำให้การเห็นชอบร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงขอเสนอว่าให้แก้ไขปรับปรุงมาตรการหรือวิธีการให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลโดยกำหนดให้การกำกับดูแลร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลมีลักษณะเป็นเพียงการกำกับดูแลภายหลังการกระทำ กล่าวคือ ให้องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถดำเนินการออก

ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลได้เองโดยไม่ต้องขอความเห็นชอบจากผู้กำกับดูแล แต่เนื่องจากข้อบัญญัติมีลักษณะเป็นกฎประเภทหนึ่ง อันมีผลบังคับเป็นการทั่วไปซึ่งจะส่งผลกระทบหรือก่อให้เกิดความเดือดร้อนดังที่กล่าวมาแล้ว จึงควรกำหนดให้ต้องส่งข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลที่ได้ลงนามประกาศใช้ไปยังผู้กำกับดูแลคือนายอำเภอด้วย เพื่อให้ผู้กำกับดูแลสามารถรับทราบถึงความมียู่ของข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อจะได้ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องชอบด้วยกฎหมายได้อย่างรวดเร็ว โดยควรกำหนดให้การส่งข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลและการรับทราบความมียู่ของข้อบัญญัติดังกล่าวเป็นเงื่อนไขหนึ่งในการที่จะทำให้ข้อบัญญัติท้องถิ่นนั้นมีผลบังคับ ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงขอเสนอให้ผู้มีอำนาจเกี่ยวข้องพิจารณายกเลิกบทบัญญัติในมาตรา 71 วรรคสี่ คือ “ในกรณีที่นายอำเภอไม่เห็นชอบด้วยกับร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลใด ให้ส่งคืนสภาองค์การบริหารส่วนตำบลภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่นายอำเภอได้รับร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลดังกล่าวเพื่อให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาทบทวนร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นใหม่ หากนายอำเภอไม่ส่งร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลคืนสภาองค์การบริหารส่วนตำบลภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่นายอำเภอได้รับร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลดังกล่าว ให้ถือว่านายอำเภอเห็นชอบกับร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น” และแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติมาตรา 71 วรรคสาม ใหม่ คือ “เมื่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลตามวรรคหนึ่งแล้วให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลลงชื่อและประกาศเป็นข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลต่อไป ทั้งนี้ให้ส่งข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลให้นายอำเภอทราบต่อไป

2. ปัญหาอำนาจการกำกับดูแลในการให้บุคคลพ้นจากตำแหน่งของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลโดยมติของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ตามมาตรา 47 ตรี (8) ตามที่ได้กล่าวไปแล้วว่าบทบัญญัติตามมาตราดังกล่าวนี้ ในเรื่องของ การกำหนดให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลผู้ใดที่สมาชิกภาพสิ้นสุดลงเนื่องจากการลงมติของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตามมาตรา 47 ตรี (8) อาจอุทธรณ์หรือโต้แย้งมติดังกล่าวต่อนายอำเภอได้ อันจะทำให้นายอำเภอซึ่งเป็นผู้กำกับดูแลได้มีโอกาสเข้าไปตรวจสอบการลงมติของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้ก็ตาม แต่การกำหนดให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลผู้นั้นอาจอุทธรณ์หรือโต้แย้งดังกล่าวทำให้เกิดปัญหาซึ่งจะทำให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลผู้นั้นยังไม่สามารถนำข้อพิพาทดังกล่าวมาฟ้องคดีต่อศาลปกครองเพื่อขอเยียวยาแก้ไขความเดือดร้อนหรือเสียหายได้ เนื่องจากกรณีจำเป็นต้องยื่นอุทธรณ์หรือโต้แย้งตามที่กฎหมายกำหนดไว้เสียก่อน และเมื่อนายอำเภอได้วินิจฉัยอุทธรณ์หรือไม่ได้วินิจฉัยอุทธรณ์ภายในกำหนดแล้วจึงจะสามารถนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองได้ ต่างจากกรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือเทศบาลซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเช่นเดียวกัน แต่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือสมาชิกสภาเทศบาลที่สมาชิกภาพสิ้นสุดลงเนื่องจากการลงมติของสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือสภาเทศบาล สามารถนำข้อพิพาทขึ้นสู่การ

พิจารณาของศาลปกครองได้ทันทีที่สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือสภาเทศบาลลงมติ จึงทำให้เกิดปัญหาความแตกต่างของการปฏิบัติของรัฐต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยปราศจากเหตุผลและความจำเป็น อีกทั้งยังทำให้สิทธิการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมเพื่อยุติข้อพิพาทของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ต้องพ้นจากตำแหน่งในกรณีดังกล่าวเป็นไปด้วยความล่าช้า ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงขอเสนอให้มีการปรับปรุงบทบัญญัติในมาตรา 47 ตรี (8) จากเดิม “สภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง โดยเห็นว่าเป็นความประพฤตินทางที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียหรือก่อความไม่สงบเรียบร้อยแก่องค์การบริหารส่วนตำบลหรือกระทำการอันเสื่อมเสียประโยชน์ของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยมีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมดเท่าที่มีอยู่เข้าชื่อเสนอให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณา และมติดังกล่าวต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ทั้งนี้ ถ้าสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลผู้นั้นมิได้อุทธรณ์หรือโต้แย้งมติของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลภายในกำหนดเวลาอุทธรณ์หรือโต้แย้งให้สมาชิกสภาสิ้นสุดลงนับแต่วันที่ครบระยะเวลาอุทธรณ์หรือโต้แย้งดังกล่าว

ในกรณีที่สมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลผู้ใดสิ้นสุดลงตาม (8) ผู้นั้นอาจอุทธรณ์หรือโต้แย้งมติของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไปยังนายอำเภอได้ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รับทราบมติของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยระบุข้ออุทธรณ์หรือข้อโต้แย้งและข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายประกอบด้วย และให้นายอำเภอสอบสวนและวินิจฉัยให้เสร็จสิ้นภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำอุทธรณ์หรือโต้แย้ง คำวินิจฉัยของนายอำเภอให้เป็นที่สุด คือ กำหนดให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภา”

เพื่อเป็นไปในแนวทางเดียวกันกับองค์การบริหารส่วนจังหวัด มาตรา 10 (7)และเทศบาล มาตรา 19 (7) แก้ไขใหม่เป็น “สภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง โดยเห็นว่าเป็นความประพฤตินทางที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียหรือก่อความไม่สงบเรียบร้อยแก่องค์การบริหารส่วนตำบลหรือกระทำการอันเสื่อมเสียประโยชน์ของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยมีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมดเท่าที่มีอยู่เข้าชื่อเสนอให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณา และมติดังกล่าวต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ทั้งนี้ ให้สมาชิกภาพสิ้นสุดลงนับแต่วันที่สภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีมติ

ทั้งนี้ เพื่อเป็นการกำหนดให้กรณีดังกล่าวเป็นไปโดยสอดคล้องต่อหลักความเป็นอิสระขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักการปกครองในรูปแบบการกระจายอำนาจ และเพื่อไม่ให้เกิดความแตกต่างในการปฏิบัติของรัฐต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยปราศจากเหตุผลและความจำเป็น รวมทั้งเป็นการ

ประกันสิทธิการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมเพื่อยุติข้อพิพาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่ต้องพ้นจากตำแหน่งในกรณีดังกล่าวด้วย

3. ปัญหาอำนาจการกำกับดูแลในการให้บุคคลพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลโดยประชาชน ตามมาตรา 47 ตรี (9)

ตามที่ได้กล่าวไปแล้วว่าบทบัญญัติตามมาตราดังกล่าวนี ในเรื่องของ การกำหนดให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลผู้ใดที่สมาชิกภาพสิ้นสุดลงเนื่องจากประชาชนตามมาตรา 47 ตรี (9) เป็นปัญหาเรื่องของมติในการถอดถอนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลให้พ้นจากตำแหน่ง ประเด็นปัญหาคือการที่กฎหมายกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกประเภทใช้ใช้เขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหลักเดียวกันในการถอดถอนสมาชิกสภาของท้องถิ่น ก่อให้เกิดปัญหากับองค์การบริหารส่วนตำบลที่ไม่สามารถปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวได้และส่งผลถึงการเข้าชื่อและการลงคะแนนเสียงถอดถอนไม่สำเร็จทำให้การกำกับดูแลโดยประชาชนไม่เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงขอเสนอให้มีการปรับปรุงเพิ่มเติมบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องซึ่งมาตรา 47 ตรี (9) ได้นำมาใช้บังคับในเรื่องการใช้อำนาจในการถอดถอนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งก็คือ พระราชบัญญัติว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ.2542 เกี่ยวกับเขตการถอดถอนให้ชัดเจนจึงจะแก้ไขปัญหาลักษณะข้อขัดข้องทางปฏิบัติได้ ตามมาตรา 23 วรรคสอง จากเดิม “ในกรณีมีผู้มาใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงทั้งหมดในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น และมีคะแนนเสียงจำนวนไม่น้อยกว่าสามในสี่ของผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มาลงคะแนนเสียง เห็นว่าสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นผู้นั้นไม่สมควรดำรงตำแหน่งต่อไป ให้บุคคลนั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันลงคะแนนเสียง” แก้ไขใหม่ คือ ในกรณีมีผู้มาใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงทั้งหมดในเขตเลือกตั้งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น และมีคะแนนเสียงจำนวนไม่น้อยกว่าสามในสี่ของผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มาลงคะแนนเสียง เห็นว่าสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นผู้นั้นไม่สมควรดำรงตำแหน่งต่อไป ให้บุคคลนั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันลงคะแนนเสียง” เพื่อให้กฎหมายมีประสิทธิภาพใช้บังคับได้ทุกกรณีและทำให้การกำกับดูแลในการให้บุคคลพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลโดยประชาชนเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

เอกสารอ้างอิง

โกวิทย์ พวงงาม. การปกครองท้องถิ่นไทยหลักการและมิติใหม่ในอนาคต.กรุงเทพมหานคร:สำนักพิมพ์วิญญูชน,2559.

ชวงส์ ฉาชะบุตร, การปกครองท้องถิ่นไทย, กรุงเทพมหานคร: บริษัท พิมพ์สนเทศที่จัด
เซ็นเตอร์ จำกัด,2539.

ธนสวรรค์ เจริญเมือง, 100 ปี การปกครองท้องถิ่นไทย พ.ศ.2440-2540 ,พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพมหานคร:
โครงการจัดพิมพ์คปไฟ, 2545.

พรรณรัตน์ โสธรประภากร,กฎหมายการปกครองส่วนท้องถิ่น,พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร:สำนักพิมพ์
นิติธรรม,2564.

มานิช นามเดช.การกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันพระปกเกล้า ชุดวิจัยการสังเคราะห์
ข้อเสนอการกระจายอำนาจและการปกครองท้องถิ่นการปฏิรูปประเทศไทย,กรุงเทพมหานคร:บริษัท ชัน
แพคเกจจิง,2559.

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ,การบริหารเมืองหลวงและการบริหารท้องถิ่น,กรุงเทพมหานคร:สำนักพิมพ์โอเดียนส
โตร์,2541.

อรทัย กักพล,การเสริมสร้างระบบกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเชิงสร้างสรรค์:กรณีศึกษาเทศบาล
ตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล,พิมพ์ครั้งที่ 1, กรุงเทพมหานคร:ส เจริญ การพิมพ์,2550.

อุทัย หิรัญโต,การปกครองท้องถิ่น,กรุงเทพมหานคร:สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2523,